

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
II. J. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

A király — a nemzetnek.

Mi az! Mit jelentsen ez a nagy némaság?

Hát a magyar nemzetből teljesen kiveszett volna a dinasztikus érzés? Miért nem zúgnak széjjel az országban a harangok?

Miért nem gyulnak örömtűzek a Kárpátok ormán?

Miért nem világítják ki a városokat és falvakat?

Miért nem repülnek föl a házak ormaira a trikolorok?

Miért nem tartanak a városok és vármegyék diszközgyűléseket?

. . . hogy méltóan kifejezzék a nemzet háláját és köszönetét azért a nagy nemzeti ajándékért, amelylyel a király most megörvendeztette az ő hűséges magyarjait.

Ime olvassátok a hirt! Halljátok miből áll a nemzeti ajándék?

— A király ajándéka. Ó felsége személye körüli minisztere leiratban értesítette a fővárost a következőkről: A király megengedte, hogy a schönbrunni állatkert állatállományából az alant felsorolt állatokat a budapesti állatkertnek engedjék át. A király ajándéka harminczöt darab mindkét

nembeli állatból áll, melyek között antilop, zebra, indiai bivaly, teve, csikos hiéna és egyéb érdekes fajok vannak.

Nos tehát, kinek van oka panaszra?

Az általános drágaság sulya alatt keservesen siránkozik a nemzet. De ime a kunyhók sirása felhallatszik a Burgba és a király nem feledkezik meg az ő nemzetéről. Harminczöt darab zebut, hiénát, bivalyt, sőt még indiai medvét is küld a nemzetnek ajándékba...

A közzgazdasági depresszió hatása alatt mindinkább kifejezést nyer az óhaj, hogy közzgazdasági függetlenségünket és nemzeti vagyonosodásunkat jelentékenyen előmozdító önálló vámterület mielőbb életbeléptessék és a király nehogy esetleg a vámsorompók felállítását után az idegen állatok után majd sulyos vámot kelljen fizetni a nemzetnek, már most elküld 35 darab zebut, hiénát és antilopot . . .

Odafenn a parlamentben élethalál harcra viv a nemzet ellenzéke az abszolutisztikus érzületű kormányval szemben a szólásszabadság biztosítása érdekében; a nemzet jobbjai kétségbeesve nézik, minő fejszecsapásokat

mér a Tisza-kormány az alkotmány legerősebb biztosítékaira, féltő, hogy ez az erőszakos támadás általános rezisztenciába kergeti az egész nemzetet, helyén való tehát egy kis ajándék.

Megvénült Schönbrunnban antilop, hiéna és zebu — lebunkózni kár lenne őket — jó lesz tehát odaajándékozni a magyaroknak . . .

És csodák csodája, a nemzet nem méltányolja eléggé ezt az ajándékot?

A nemzet néma?

Jó öreg magyar királyunk! Mikor kergeted már el magad mellől tanácsosaidat, akik soha se tudják megérteni a magyar nemzetet. Hiszen az volna a mi igazi nemzeti ajándékunk.

Politikai hireink.

November 8-án.

A szabadelvű-párt szervezkedik.

— Kormánypárti elnök az önálló vámterületért. — Tisza István vakgöggjében most vetegeti a közelgő viharok szelét; tehát a szegedi szabadelvűpárt is jónak látja a szervezkedést

A kollégium hites talyigása.

Az a Sehonnai Nagy János, akiről vasárnapi számunkban zengett az Oláh Gábor nótája, mindenképen érdekes alakja volt a régivágásu debreczeni polgárságnak. Nagy János uram a kollégium hites talyigása vala. Fakó talyigáját kenderhámos, pókoslábu jószág vonszolgatta, igen lassan, de igen biztosan. Többek közt Sinka Sándornak, az erősnyaku, kollégiumi tanárnak is szállított egyetmást. Valamikor 20 krajczárnyi szivességet tesz épen neki. Sinka gavallérsághól 40 krajczárt nyom a János bácsi markába. János bácsi belenéz a markába s visszaad 20 krajczárt Sinka Sándornak:

— Tessék. Húsz píz jár írte. Ammeg jó lesz a tekintetes úrnak. Nagyot köhögött és elszakatolt.

Máskor meg új lovat szerezvén János gazda, nagy hittyesen baktat a kollégium udvarára. Sinka Sándor meglátja a rokkant alkotmányt s elkezd jóízűen nézni. János

Bakalevél.

Irom e levelem Szeged városából, Onnan is a negyvenhatos Közös kaszárnyából. Ott is gyalultatlan Festetlen asztalnál . . . Háttha édes szentem Te megvigasztalnál!

Háttha válaszolnál Egyetlen sort rája, Áldást kérnél az istentől A szegény bakára, Aki most a császár Parancsára hallgat . . . Akinek te adhatasz Egy kis nyugodalmat!

Csak kezéd vonását Láthassam már egyszer, Néhány szóval hozzám írott Rövid leveleddel.

Nehéz itt az élet, Boldog lennék mégis! Édes lenne mindjárt A komisz kenyér is!

Katonasípkámon Ragyog a rézrózsa . . . De akkor két fakó szemem Még ragyogóbb volna! Hej, de fölvidulna Ez a nagy kaszárnya S dalos jó kedvemmel Debreczenbe szállna!

Minden ablakával Mosolyogna rád ott, Te nevető fehér galamb, Te drága, Te áldott! Csak innál már egyszer Szeged városába . . . Oda is czimemre A nagy kaszárnyába!

Gyökössy Endre.

Hallatlan olcsó árak! csakis Gerő

➤ férfi ruha áruházában, ◀

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke” kávéházzal szemben.)



Valódi, kitűnő és tartós
gázizzó testek
 egyedül kaphatók

GERŐ JÓZSEF

légszesz- és vízvezeték berendezési mintaraktárában
 Hatvan-utca 4. Telefon 328.

(az óriási bukások után!) a — harczra. És most tartották meg a szervezkedő ülést, a mely nem mulhatott el szenzáció nélkül. Ugyanis nagy feltűnést keltett, hogy a szervezkedő ülésen éppen a társelnök, a szegedi kormánypart legtekintélyesebb tagja, a városi ügyekben évtizedek óta vezető szerepet játszó *Pillich Kálmán* ügyvéd és földbirtokos nem jelent meg.

Ezt a nagy feltűnést keltett alkalmat ügyesen használta ki a függetlenségi *Szegedi Napló*, amely az eléggé pikáns kérdésben magához *Pillich Kálmán* szabadelvűparti társelnökhöz fordult felvilágosításért, a ki ugyancsak magyaros nyíltsággal felelt a hozzá intézett kérdésekre. Röviden, velősen. És e válaszában, úgy itéljük, benne van nemcsak a szegedi, de az egész országos szabadelvű part bomlásának magja is.

Az igen rövid interwiew a következőképpen folyt le:

A tudósító két kérdést intézett csupán a szabadelvűpart alelnökéhez.

Az egyik ez volt:

— Miért nem méltóztatott részt venni a part szervező gyűlésén?

Felelet:

— Volt rá okom, majd megírom ezt tisztelt alelnök társamnak.

— Éppen ezt az okot szeretnénk ismerni. *Milyen álláspontot foglal el alelnök ur a legközelebbi választással szemben?*

Erre a kérdésre így felelt *Pillich*:

— **Nem fogok semmi áron olyan jelöltet támogatni, aki programjában nem hozza az önálló vámterületet, sőt az ilyen jelöltekkel szemben a legmesszebb menő agitál fogok kifejteni.**

A helyzet.

Gróf *Tisza István* tervének első része határozottan sikerült; felakarta bősíteni az egész ellenzékét, hogy azután „elsperje a gázt”, mint ő maga ékes nyelven mondja, anélkül, hogy azért a vele egy huron pendülő házelnök rendreutasítaná, pedig pártatlan házelnök minisztert is rendreutasít, amit *Perczel Dezső* tudhatna legjobban; hiszen ő volt az, akit annak idején *Szilágyi Dezső* rendreutasított.

Most sül ki, hogy a *Tisza-kabinet* meg-

bácsi is leszáll a talyigáról, mellé helyezkedik kedves gazdájának s nézi háromszoros gyönyörűséggel ujonnan ragasztott Büszkéjét. Bizony, kornyadozott az ifjuságát mult jószág. Azt mondja *Sinka*:

— Rossz kis csikó ez, *János bácsi*! Egyet hümgét *Nagy János* és odaveti utánozhatatlan debreczeni humorral:

— Rossz ugyi? mer nem tud olvasni? S nyaka közé vágott a Büszkének.

Vala *Nagy János* uramnak egy rokonbeli pártfogoltja: gymnasiumba járó, kegyetlen rossz tanuló fiú. Nem ment neki sehogysam a latin. *János bácsi* latba vetette érte minden tehetségét *Tüdős igazgató* urnál, meg *Sinka Sándornál*: huzzák át az osztályon valami módon. Szerették az öregot, hát átaltoztalgálták a fafejű legényt vagy négy osztáyon. Sehonnai *Nagy János* pedig kapja magát, felöltözik ünneplő rendruhájába, az asszonyát is maga mellé veszi s megy a jólelkű tanárokhoz, épen vasárnap nap. Azt mondja:

bizásakor miért járt *Perczel* mindig *Tiszával* együtt kihallgatásokra és miért dőlt el egyszerre a miniszterelnökség és a házelnökség kérdése. A mostani játékhoz már a megbizáskor *Bécsben* keverték a kártyákat és *Tisza* csak azért oly arrogánsul merész, mert tudja, hogy az elnöki székben olyan férfiú ül, aki a legvadabb stiklikben is támogatni fogja, miután ezen az áron jutott ismét polczra. A történetek megfigyeléséből világosan kiderül, hogy hányadán vagyunk.

Tisza két nap alatt kétszer beszélt; első beszéde inkább a többségnek szólt; buzdította és biztatta, ami azt mutatja, hogy a látszólagos nagy egyetértés mögött még sok ingadozás és visszavonás lappang. Második beszédeben házfeloszlattal fenyegetődzött, hogy megpuhítsa a követőit és ellenfeleit egyaránt. Végezetül pedig ráadta magát a miniszterelnök a gorombáskodásra, hogy hamarabb lehessen az erélyes eszközket előszedni; mert azt a vitát, melyben jórómán csak pártvezérek beszélnek, melyben mindenkint meghaligatnak és miben sem akadékoskodnak, azt nem lehet obstrukciónak mondani, tehát új alapot kell teremteni, a hang eldurvulását kell okul elővonszolni. Ezt az eldurvulást pedig igen egyszerűen eléri az ember, ha maga kezdi a legázálással, erre csak megjön a megfelelő válasza.

Hogy ennek a hatnek a végén jöjjön a házfeloszlattal, az csak mese; mitsem érne *Tisza* szempontjából a házfeloszlattal a házszabályok előleges módosítása nélkül; jöhet tehát az erőszak, mit mondják, a régi ijesztő, ideiglenes módosítók, melyek annak idején az obstrukciót leszerelték. Ez valószínű, de eredménytelen dolog lesz, mert kétszer nem hátrálnak meg egy és ugyanazon mumus elől és nagyon kétes az is, hogy a ma még ujongó és tapsoló többség belemegy-e az erőszakba és az ezt követő vérszedelmes választásokba. Már csak elő azzal a mumussal; alighanem hátrafelé fog ijedtségét kelteni és *Tisza* ur hirtelen arra a meglepésre ébredhet, hogy elpárolgott mögüle a gárda, sőt részben ellene fordul. Az a néhány ember, aki a volt nemzeti pártba bent marad, nem fog most vizet zavarni; a renegátok azok, akik most legjobban tapsolnak; de itt vannak a *Szell* kabinet volt tagjai és barátai és ezek követői; ezek csak látszólag békültek meg, tényleg ma is duzzognak és kellő alkalommal kitör belőlük a keserűség. Így eshetik meg, hogy az ellenzéknek letörése helyett hamarosan bekövetkezik a kormány bukása. És ez a válságos helyzet valószínűbb megoldása; mint bármelyik más verzió.

— Eljöttünk a tekintetes urho.; mán csak illő megköszönni azt a kis szívességet. Hát köszönjük is igen szípen. Most meg megyünk az anyukommal a nagytemplomba; az istennek is halát adunk, hogy ilyen jó embereket is adott nekünk. Mindenjót kívánunk!

S mentek az anyjokkal a templomba.

Nagy János uram igen megbecsülte a feleségét. Sovány, sikari kis asszony volt. Köhécselt. Az öreg gazda hajnali négykor már kantározta a büszkét, s lábujjhegyen járt a pitarban, hogy fel ne zavarja a szendörgő anyjokot. Jöttek át szomszédbeli gyerekek, hogy egyetmást kérjenek *Nagy János* nénitől. *János bácsi* nem eresztette be őket:

— Majd később, fiaim; hadd aluggyik szegén, ugysis egysz ícczakát átköhicsel. Maj megöli a köhögés.

Hanem azért *János bácsi* ölte meg a köhögés. Sikari kis felesége túlélt.

Vármegyénk és vidéke.

Halálos verekedés Tégláson.

Halálos kimenetelű verekedés történt vasárnap *Tégláson*, az ottani fogyasztási szövetkezet kocsmájában, ahol több ottani lakos mulatozott. A mulatság vége szóváltás, majd verekedés lett, amelyet az utczán is folytattak.

Itt történt a vérengzés. *Király Mihály* ugyanis kést rántott és azt kétszer egymás után beledöfte *Tóth Sándor* gazda testébe, aki eszméletlenül rogyott össze. Sérülései oly súlyosak, hogy éleibenmaradásához nincs remény. Négy életveszélyes szúrást is kapott: az ágyékán, mellén, nyakán és gyomrán. Az orvos bekötözte sebeit, de felépüléséhez reménye nincs.

Megsebesült a viaskodásban *Tóth József* is, akit *Király* a botjával vágott főbe, de a kemény koponyán csak könnyű testi sértést okozott.

Az esetről értesített vizsgálóbíró kitűzött a helyszínére. A gyilkos *Király Mihályt* a csendőrség letartóztatta és vason szállították be a debreczeni ügyészség börtönébe.

Verekedés. Régi haragosok *Csuth János* és *Ványé Lajos* vámospércsi lakosok. A minap a régi ellenfelek összetalálkozáván, kegyetlenül kezdték döngötni egymást. Az ütéseket *Cruth* nem bírta soká és a csata színhelyén maradt súlyos sérülten.

Tolvaj cigánykaraván. Kabán egyetlen nap három betöréses lopást követett el a *Bogdán Miklós* vajdasága alatt álló cigánykaraván. *Hege-düs Lajos*, *Barta Márton* és *Juhász László* kabai lakosokhoz törtek be és összesen 600 korona értékű ágy és ruhaneműt loptak el. A cigánykaraván eltűnt. Ugyanilyen fajta betöréses lopás történt *Szilágyi András* érmi-hályfalvai lakosnál, akinek a lakásáról a butorokon kívül mindent elvittek. Az a gyanu, hogy ugyanezen karaván követte el ezt a lopást is.

Közigazgatási bizottsági ülés. A megyei közigazgatási bizottság hélfőn, november 14 én délelőtt tart ülést *Domahidy E* emér főispán elnöklete alatt.

Új távbeszélő vonal. Vámospércs és *Mártonfalva* közt távbeszélő vonalat fognak létesíteni. A közigazgatási bejárást már meg is tartották, a póznák felállítását pedig még e hónapban megkezdik.

Terjed a sertésvész. A nagy aszály után újabb csapásként sújtja a gazdákat az újra kitört és nagyarányokban, terjedő sertésvész. Már csaknem az egész megyében kitört. Ujabbán két helyről is jelentik a sertésvész kitörését: *Hajduböszörményből* és *Egyekről*. Ez utóbbi helyen *Fried Leó* tanyáján ütött ki a sertésvész.

Országgyűlés.

Budapest, november 8-án.

Csupa élénkség a folyosó. Az ellenzéki pártok tömörülése iránt folynak a tárgyalások. A néppárt is, a *Kossuth-párt* is a nemzeti pártot akarja megnyerni. A nemzeti párt azonban mindaddig nem nyilatkozik, a mig *Apponyi Albert* gróf a fővárosba vissza nem tért. Azt is beszéltek a folyosón, hogy *Tisza István* gróf már csütörtökön kilép a passzivitásból.

Részletes tudósításunkat itt adjuk:

Elnök : Perczel Dezső.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a napirendre tértek át, a házszabályok módosításáról szóló indítvány folytatólagos tárgyalására.

Kubik Béla személyes kérdésben kért szót. A miniszterelnök tegnapi beszédében ezt a kifejezést használta „szájhősök”. Kérde, mire értette ezt? Aztán azt is mondta, hogy kiirtja a gazokat. Kik ezek a gazok. (Zaj a baloldalon.) Itt ezen az oldalon olyanok nincsenek.

Rákosi Viktor és az elnök.

Rákosi Viktor : Ilyeneket bizony nem illik mondani. Generálisok gorombáskodnak és nem káplárok. (Zaj a jobboldalon.)

Perczel Dezső : Rákosi Viktor képviselő urat figyelmeztetem, hogy a tanácskozás csendjét ne zavarja.

Rákosi Viktor : Kikérem magamnak. Nem vagyok soros jegyző!

Perczel Dezső : Rákosi képviselő urat reodreutasítom. Uglátszik, hogy a képviselő ur itt fölcseréli szerepeit. (Zaj a baloldalon.)

Tóth János : Az elnök urnak ilyen megjegyzésekre nincs joga.

Tisza István gróf miniszterelnök : A mi a szájhősök kifejezést illeti, nem tehetek róla, ha valaki magára veszi. Gazokat nem mondtam, hanem kijelentettem azt, hogy a giz-gazt kell kiirtani. (Helyeslés a jobboldalon.)

Rákosi Viktor személyes kérdésben beszélt és kijelentette, hogy az elnöknek nincs joga megintéseit kommentárral kísélni. Egyéb ként kérde, hogyan érti Perczel megjegyzéseit.

Perczel Dezső : Ugy, hogy a képviselő ur fölcseréli szerepeit és itt mint humorista szeret bemutatkozni. (Zaj a baloldalon.)

Rákosi Viktor : Ahhoz, hogy én a drámát-e vagy a humort kultiválom, az elnök urnak köze nincsen. Egyébként, ha sokáig tartanak ezek a politikai állapotok, hát bizony elveszti humorát.

Perczel Dezső : Megintettem azért, mert nem engedhetem, hogy az elnöki tekintélyt kifigurázza.

A miniszter, vénasszony.

Kubik Béla : A miniszterelnök kijelentését, hogy giz-gazt értett, tudomásul veszi. A szájhősök magyarázatot azonban nem. Ha férfi és nem vénasszony, akkor kijelentheti, mire értette a szájhősök kifejezést. Egyébként, ha a tulajdonról szemtelenkednek, az elnök nem inti őket rendre. (Zaj jobbról.)

Tisza István gróf : A ki engem ismer, tudja, hogy nem szoktam kitérni. Egyébként pedig itt semmiféle spanyol lovag játéknak helye nincs. (Taps a jobboldalról.)

Összetűzés Gajári és Polónyi között.

Gajári Géza : E mögött a támadás mögött Polónyi áll.

Polónyi Géza : Én?

Gajári Géza : Igen. Alljon fel és maga csináljon ilyet. (Nagy zaj.)

Polónyi Géza : Nem, tudom mit akar Gajári ur, szavaiból csak annyit értettem, álljak fel. Hát felállok, mivel szolgálhatok?

Gajári Géza : Felszólalásomat úgy értettem, hogy Polónyi ur nem szokott maga személyeskedni, hanem személyes kérdésekkel másokat szokott megbizni.

Polónyi Géza : Ha ebben van valami sértés, akkor ez csak Kubik Bélára vonatkozik.

Gajári Géza : A legkevésbé sem.

Polónyi Géza : Nekem arról, hogy Kubik fel akar szólalni, tudomásom se volt.

Gajári Géza : Az már más!

Polónyi Géza : Az urak hecsetet csinálnak abból, hogy teljesen alaptalanul gyanúsítják az embert.

Leszkay Gyula : A mandátumért kiabálnak!

Kubik Béla : Miután ma csak én szóltam fel, Gajári ur ezen megjegyzése én rám vonatkozhatik. Válaszom csak az, hogy én eszköz senki kezében nem vagyok.

Gajári Géza azt hiszi, hogy joggal föltételezte az összehesztelést, mert Kubik felszólalása előtt Polónyival beszélt.

Napirend.

A Ház ezután áttért a napirendre.

Szederkényi Nándor beszélt ezután az indítványhoz : Szemére veti a miniszternek, hogy gorombáskodik. Abból a szakból ez nem való, mert ott a miniszterelnök egyszerűen a királyt is képviseli. Aztán nem járja, hogy itt gaz-gazról beszél. Ez a választók megsértése is, akik nem küldenek ide giz-gazt. (Helyeslés a baloldalon.) Majd a tárgyra tér át. Ellenindítványt terjeszt be, a melyben a parlamenti reformot sürgeti. Angol példákat idéz a revízió ellen, majd szünetet kért, a mely után folytatta beszédét.

Végül Csernoch János kibeszélte az ülést.

Mi az ujság ?

— November 8. —

Kanári hangverseny Budapesten.

A magyar nemes kanári tenyésztők országos egylete, december hó 8 tól 12-éig, a fővárosi vigadó földszinti termében nagy nemzetközi és kanári hangversenyyel egybekötött kanári kiállítás rendez. A érdekesnek ígérkező kiállítás védnöke Lónyay Géza orsz. képviselő, diszelnöke pedig Hermann Ottó. A hangverseny juryjébe hir szerint beválasztják Küry Klári és Fedák Sári primadonnákat is.

Szerelmem és lábszija. Érdekes körülmények között jutott összefüggésbe ez a két fogalom a hevesmegyei Tárkány községben. Baksa György odaváló csizmadamester — mint nekünk írják — két évvel ezelőtt felfogadott egy Fejes Pál nevű 17 éves suhanczot inasnak. Multak az idők s eközben a mesterné, aki már közeledett a negyven évhez, beleszeretett az inasgyerekbe, akit aztán teljesen magához hódított; sőt az asszony mintegy két héttel ezelőtt a fiuval együtt megszökött a háztól, de magával vitte a férje megtakarított 300 koronáját is. Baksa, amikor megtudta a szökést, morfondirozott egyet s aztán azzal vigasztalta magát, majd hazajönnek, ha megéheznek, de mikor észrevette, hogy pénzét is elvitték, futott a szolgabíróshoz, hogy a szökevényeket hozzák vissza, a pénzzel együtt. A mult héten aztán a csendőrség kikutatta a szerelmeseket és ahová a megcsalt férjet is behívták. A szolgabíró felszólítására Baksa kijelentette, hogy neki csak a pénz kell és az inasa, mert az a szolgálati idő letelte előtt megszökött tőle. A szolgabíró ezen kijelentés után az inast vissza kísértette Baksához, ahol aztán a mester ur hozzá fogott a szerelmes inas kijózanításához. Amikor a csendőrök eltávoztak, Baksa György elővette a lábszija, a segédjével lefogatta a fiut s olyan alaposan elrakta hogy a műtét után a földön maradt a fiu. Baksa amikor kifujta magát, élesztgetni kezdte a megvert fiut, de biz az nem akart mozduini. Aztán későre orvosért küldött, mire azonban ez megérkezett, a fiu már halott volt. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen fiut nemcsak lábszija, hanem kalapáccsal is fejbeverték, amitől aztán koponyarepedést kapott s ez okozta halálát. Baksa Györgyöt és Ambrus Mihály nevű segédjét letartóztatták.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 46. Bérlet 34. szám (A)
Debreczen, kedd, 1904. november 9 én :

Casanova.

Regényes nagy operette 3 felvonásban, előjátékkal. Szövegét írta : Faragó Jenő. Zenéjét szerzette : Barna Izsó.

Az operett személyei : Casanova Jakab — Mezei Andor. Petruccio, XV. Lajos — Faragó Ödön. Mózes, turini lócsiszár, Marion, Pompadur marquisné — Rózsa Lili. Lia, Peiró — Karacs Imre. Rendfőnök — Halász Alfréd. Tonina — Püspöki Rózi. Helose, udvarhölgy — Szabó Károlyné. Zeo — Németh Eszti. Barbarina, Stella — Térei Ilonka. Utcai táncos leány — Berzeviczi Etel.

Holnap, csütörtökön, november hó 10-én, bérlet 35-ik szám „B”

Bob herceg.

Regényes operett 3 felvonásban. Írták : Martos Ferencz és Bakonyi Károly. Zenéjét szerzette : Huszka Jenő.

Aranyvirág. Huszka Jenő kedves zenéjü operettje került az este színre szépen telt ház előtt. Az előadás jobb is lehetett volna. A nápolyi tengerpart házai közül kirikítottak a rendezői izléstelenség, vagy a diszletraktár szegénysége jelképe képen, a goth-stíltű házdíszletek. A cím szerepben Rózsa Lili szebben játszott, mint énekelt. A zenekar nem tudott oly halk kíséretet adni sokszor énekéhez, hogy gyöngye hangja el ne vesszett volna benne. Ilyen énekes személyzetnek sokkal jobb előadást kellene nyújtani, különösen lejátszott darabban, mint ez volt.

A sárga-fekete primadonna. Almási Lola kisasszonyról van szó, erről a művészi értékei révén soha, botránvok kapcsán azonban annál sürűbben emlegetett színésznőről, aki most a miskolci színpadról szórja mosolyát a publikum közé. A kisasszony bizonyára lángra gyújtotta a miskolci garnizon szívet, mert, mint olvastuk, ugyanez csak hányják a lábát elé a koszorukat. Még pedig nem aféle szimpla babékoszorukat, hanem olyanokat, a melyeken sárga fekete szalag éktelenkedik. Két-három este kapott már a kisasszony valamelyik k. u. k. imádójától koszorut, a melyiken sárga-fekete szalag lóg, s a helyett, hogy lerugta volna a színpadról ezt a gyalázkodó és izléstelen ajándékot, a legbájosabb pukkedlivel köszönte meg onnan a színpadról. Magyar városnak magyar színpadról. S a jó miskolciai szó nélkül elnyelik a magyarságnak ezt a felricskázását s talán még vas-tapsot is kap tőlük a hajlongó primadonna, boldogan szorítván magához a svaregelb koszorut. S ha már a miskolci színigazgató urnak se jut eszébe kitanítani a kisasszonyt, elvárjuk az Országos Színészegyesülettől, hogy — gondja legyen az olyan magyar színésznőre, aki alkalmat ad a magyarság megrugdosására.

Színház és orfeum. Somogyi Károly színigazgató nemrég fellebbezést adott be a belügyminiszterhez Nagyvárad törvényhatósági bizottságának azon határozata ellen, melylyel megengedte, hogy a Fekete Sas szállóban este 9 óra után, a szini szezon tartama alatt is működhessek orfeum. A

miniszter azzal küldte le a fellebbezést Nagyvárad városához, hogy a fellebbezésre jelentését és észrevételeit sürgősen tegye meg.

Dienes Márton Budapesten.

— Budapest, november 8. —

Tegnap délelőtt egy hír lepte meg a vitatkozástól felhevült képviselőket: Dienes Márton, a volt lapszerkesztő Budapesten van. A hirt a legnagyobb kételkedéssel fogadták, mivel Dienesről mindenki tudja, hogy csalásért és váltóhamisításért körözik s a rendőrség ajtai tárva-nyitva vannak számára, hogy bármely pillanatban befogadják. Az ellenkező hírekkel szemben konstatáljuk, hogy Dienes Márton csakugyan idehaza van. Hogy mi hozta őt vissza Amerikából, nem tudjuk, de arról határozott tudomásunk van, hogy Dienes Márton egy-két előkelő állásu egyéntől biztositékot kapott arra nézve, hogy nem fogják letartóztatni.

Dienes reménységei.

E sorok írójának alkalmá volt Dienes Mártonnal az éj folyamán beszélgetni. Arra a kérdésre, hogy miért jött vissza Budapestre, mikor itt minden pillanatban ki van téve az elfogatás veszélyének, mosolygott és azt mondta, hogy a letartóztatástól nem kell félnie, mert itthon létéről senki sem tud, továbbá egy-két befolyásos férfitől szalvuszkonduktuszt kapott arról, hogy nem lesz bántódása.

Jövetelének czélját nem árulta el. Honvágyat emlegetett, de a honvágy nevének kiejtésénél olyan mozdulatot tett, amely nyilvánvalóvá tette, hogy ezt az érvet maga sem vette komolyan.

Különben az éj folyamán Dienes Mártont mások is látták. Nem igaz az, hogy tegnap délelőtt a Jáhn-féle vendéglőben ebédelt. Ezt a pinczérszemélyzet tagadja s tagadásra nincs semmi okuk. De egészen bizonyos az, hogy Dienes Márton megfordult egy éjjeli mulatóhelyen.

A mulató személyzete nagyon szívesen fogadta Dieneset, azt hívték, hogy visszatértevel a régi szép napok fogják beköszönteni. Dienes ennek a szíves fogadásnak nagyon megörült, de egyben megjegyezte, hogy azok a remények, a melyeket amerikai tartózkodásához fűzött, nem ütöttek be s most itthon reméli, hogy beteljesednek.

Késő éjjelig volt Dienes Márton a mulatóhelyen, a hol diszkrétan egy szeparéba vonult be, midőn a figyelem nagyon feléje fordult.

Dienes Márton még három napig szándékozik Budapesten maradni.

Egyházak és iskolák.

Pap választási mozgalom. Az elmúlt vasárnap Békely Lajos volt püspöki káplán — jelenleg mándoki ref. lelkész predikált az egyik debreczeni templomban. Ezen alkalommal Hajduszoboszlóról is több egyházi tag, (mintegy 83-an) bejött Debreczenbe és küldöttséggel is értesítették Békelyt, hogy a hallgatására jöttek. Szoboszlóról érkezett jelentés szerint a délczeg ifju papnak mind az imája, mind az egyházi beszéde megtetszett a paphallgató híveknek.

UJDONSÁGOK.

Debreczeni postamizériák.

Ajánljuk a tanács figyelmébe.

Három derék, becsületes, tisztességes embernek zökken meg a szíve, ha a fenti címet olvassák. Szeretnének segíteni, de nem tudnak. Sőt egy negyedik jóra való ember is mindent elkövetne, dacára, hogy Váradon lakik, rokoni kötelékek azonban Debreczenhez fűzik, de nem lehet. Itt nincs segítség! Ahol afrikai sötétség és ázsiai maradiság uralkodik, ott nincs mentés. Debreczenben fogalmuk sincs az uraknak arról a hodályról, amit belső postahivatalnak hívnak. Ne is menjen oda valami finom tüdejü uri ember, mert ott mihamar ledobban.

Hajdu, hivatalosolga, katonakáplár, henteslegény az még kibírja, de gyöngébb szervezetű egyének nem való. Nő, vagy gyermek pedig oda ne merészkedjék, mert agyon-tapossák.

Jelenleg nem a postautalványok feladási szobájáról szólnak, ahol néha 40—50 ember tolong egy kis ablak előtt, ahol azonban korlát úgy mint a vasuti pénztáraknál, nincs; hanem most a csomag feladási három méter széles, három méter hosszú szobáról beszélünk, ahol egy kis, a sok dologtól elkényszeredett emberke szedi be a csomagokat és egy jobb sorsra érdemes leányka állítja ki a szelvényeket. A korlát előtt tolong a nép. Kivétkezett csendőrlégények adják fel a czók-mókjukat. Egyik kiváló hentesünk 60—70 csomag kolbászt ad fel. Kerék kosarakban almát, körtét küldenek a debreczeniek vidéki jó barátoknak.

Ez mind könnyű dolog, ez mind belső forgalom. Hanem jön egy ur. Poroszországba akar valamit szállítani. Minden irománya rendbe van. Bele telt egy félóraba míg kiállította a sokféle árnyilatkozatot. A kisasszony azonban megkérdezi, hogy az utánvételt kifogják-e majd Németországban váltani. Azon biztatásra, hogy már több ízben volt az illető oly bátor és botor ezen torturán keresztül menni a térti vevény kiállítására fogantatba vétetett. Igen ám, de e közben megbesettedett. Meggyújtottak aztán egy petróleum lámpát pillangó égővel, mely éppen annyi világot ad, hogy még gyufát kell gyújtani a vevény helyes kiállításának megláthatására.

No már engedelmet kérek, egy nyolczvan ezer lakosu városban, a mely városnak még hozzá oly kitünő légszesz világítása van, hogy a postahivatal petróleumot használ világítási célra a huszadik században, ennek valami okának kell lenni. Az a három ember, (egy kint van a vasutnál, annak gázvilágítása van) tehát ez a bentlevő két ember tudja azt, érzi azt, hogy ez muszai állapot és ha panaszkodik az ember, majdnem kérelemre fogják a dolgot és mintegy úgy tüntetik fel az állapotot, mintha ellenük beszélne az ember.

A nagyváradai főpostahivatalnok barátunk aztán mikor meginterpelláltatott ezen szomorú állapotok miatt, mosolyogva megjegyezte, hogy Debreczen városa meglehetősen a postahivatalával elégedve, mert a város még soha sem folyamodott a nagyváradai postaigazgatósághoz, vagy a budapesti főpostaigazgatósághoz, hogy vizsgálatot indítson az itteni postahivatal tarthatatlan helyzete miatt.

Ideje lenne már, hogy a városi tanács utasítsa a főkapitányt, hogy ezen dohos, egészségtelen helyiséget vizsgálja meg és tegyen jelentést, ha kell a miniszteriumhoz, mert ilyen szégyen foltot a város közepén tűrni nem szabad.

A táviratok feladására szolgáló ketrecről és a kis ablakocskáról már volt szó a sajtóban.

Tenni kell itt, de gyorsan. Ilyen nagy forgalmu városban elférne egy posta palota, hiszen tudjuk mily óriási jövedelme van a kincstárnak a postahivatalok, illetőleg a posta értékek után.

Megczáfolt rémhírek.

— A kórházi igazgató főorvos nyilatkozik. —

1904. november 8.

Ma a városi közkórházzal kapcsolatban rémes hírek terjengtek szájról-szájra. Azt beszélték, hogy ott, a mai napon, a gondatlan ápolás miatt, több ragályos-beteg gyermek meghalt- és elpusztult.

Hála Istennek, ez a hír ilyen alakjában nem felel meg a valóságnak; hanem az igaz, hogy az egyik ápolónő magára hagyott, a kötelessége ellenére, egy halálra vált gyermeket, a ki ezen időközben meg is halt.

Nem akarunk elébe vágni a hivatalos eljárásnak, miután a hanyag ápolónőt azonnal el is csapták; hanem a szállingó rémhírekre és a valóságos szomorú esetre vonatkozólag itt közöljük a dr. Ujfalussy József kórházi igazgató főorvos által kiadott hivatalos „nyilatkozatot.”

Folyó hó 7-én délbén Szalai Mária nevü két éves gyermek a kit egy nappal előbb súlyos diphtériás torok és gége gyík tüneteivel hoztak szülei a közkórház ragályos osztályára, hirtelen elhalt. A városban az a hír terjedt el, hogy a gyermek a kórházi hanyag kezelésnek esett áldozatul. Nehogy ez a hír nagyitva és elferdítve még jobban lábra kapjon, s a közkórház jó hírnevén csorbát ejtsen, szükségesnek látom a tényállást, úgy a hogy van, a nyilvánosság elé bocsátani.

Szalai Mária már behozatalakor annyira fuladt, hogy azonnal intubálni, gőzöltetni és beoltani kellett. Mindennek dacára csak mulékony javulást tudtunk nála elérni, mert a folyamat a gégeben lejjebb, sőt már tegnap a hörgőkre is áterjedt, úgy hogy a reggeli látogatáskor a kis beteg állapotát reménytelennek kellett nyilatilkoztatnunk.

Még egy kísérletet tettünk megmentésére, a másik társával újra gőzölés alá vettük, meghagyván az ápolónénak, hogy szorgosan ügyeljen rájuk, s azonban ott hagyta őket s csak a betegekre bizta a gyermekekre való felügyeletet s hogy az ágyról le ne essenek, legurtnizta őket.

Szalai Mária halála eközben állott elő oly hirtelen, hogy még a gyermek 5 percczel előtte pálinkát kért a reá felügyelő leánytól s az odasiető ügyeletes orvos, dr. Halász már csak a halált konstatálta. A másik gyermek, Csapó István még él.

A hirtelen halál oka a betegség következtében beállott szivhűdés volt, amely ezen betegségnél rögtön áll elő, úgy hogy a torokgyikos gyermekek 70%-a szélhűdés következtében pusztul el.

A hanyag ápolónő állásától azonnal megfosztott, az eset pedig a kir. ügyészségnek bejelentetett.

Debreczen, 1904. nov. hó 8 án.

dr. Ujfalussy József,
kir. tan. igazgató.

— **Személyi hír.** A nagykanizsai kögyesrendi főgimnázium igazgatója, Horváth György tanulmányutján Debreczenbe érkezett.

— **Szervezkedő bizottsági ülés.** A város szervezeti szabályzatának átdolgozására kiküldött bizottság kedden délután tartott ülést Domahidy Elemér főispán el-

nöklete
polgárm
Gyula f
ügyész
Samu,
Lajos
Sárváry
Horváth
tagok.
tisztvis
emelték
napidija
A polgá
nácstag
ennek k
szépen
nokokka
ugyan,
amely k
büntetés
nek a
pctoln

mara
d. e. 9
gében
tart. am
1874: J
kamara

bizottsá
tartott.

A honv
tartatna
utezai h

debrecz
iskolája
jskola p
tanárok
mult év

Debrec
hetségi
Loránd
írják e

Va
szélt M
dicsért
körben
mint p

Mikszá
itt nálu
hallaná
czigány

A
akárm
Szuny
Loránd
ahol v
velük
éppen
Szalutá

is, meg

kisérő.

Ez az
gedül

gány ra
r. kath.
csak az
templon
radtak.
oly lár

nöklete alatt. Jelen voltak: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Végh Gyula főkapitány, dr. Magoss György főügyész, Király Gyula, Oláh Károly, Csóka Samu, Szabó Kálmán tanácsnokok, Roncsik Lajos főszámvévő, Atzél Géza főmérnök, Sárvári Gyula főorvos, dr. Fejér Ferencz, Horváth István és Szentesi János bizottsági tagok. Ez volt a bizottság utolsó ülése. A tisztviselők nyugdíjait állapították meg. Felmérték a polgármester és a tanácsnokok napidíjait, míg a többieké a régi maradt. A polgármester napidíja 16 korona, a tanácsstagoké 10 korona, a fővárosban pedig ennek kétszerese. Saját magokról tehát elég szépen gondoskodtak az urak, a kishivatalnokokkal azonban most sem törődtek. Igaz ugyan, hogy azok ritkán jutnak napidíjhoz, amely különben is oly csekély, hogy náluk büntetés számba megy a kiküldetés, mert nekik a nyomorúságos fizetésökből kell megpótolni a napidíjat.

— **A debreczeni ügyvédi kamara** 1904. évi december hó 4-ik napján, d. e. 9 órakor a kamara hivatalos helyiségében Debreczenben tisztújító közgyűlést tart, amelyre Márk Endre kamarai elnök az 1874: XXXIV. t. cz. 23. §. értelmében a kamara tagjait ezután is meghívja.

— **Szegényügyek.** A szegényügyi bizottság kedden délután 4 órakor ülést tartott. A folyó ügyeket intézték el.

— **Utószemlék a honvédségnél.** A honvédségnél november 9-én és 10-én tartatnak meg az utószemlék a péterfia utcái honvédlaktanyában.

— **Az önkéntesek iskolája.** A debreczeni 39. gyalogezred önkénteseinek iskolája december 1-én nyílik meg. Az iskola parancsnoka Tröster kapitány lesz. A tanárok nagyrészt azok maradnak, kik a múlt évben voltak.

— **Mikszáth és Fráter Loránd.** A Debreczenben is jólismert, művészhetségszerű huszárfőhadnagygyal Fráter Loránddal kapcsolatosan Budapestről írják ezt a jóízű Mikszáth-történetet:

Valaki az amatőr-czigányokról beszélt Mikszáth Kálmánnak és nagyban dicsérte Fráter Lorándot, akit széles körben ismernek, mint dalszerzőt és mint pompás hegedűst.

— Nem tud az semmit, intette le Mikszáth az illetőt. Nem tud hegedülni itt nálunk csak a Szunyog... Azt hallanád! A Szunyog a legkülömb uri czigány az egész országban!

A másik váltig erősítette, hogy akármilyen szépen is hegedül az a Szunyogh, úgy nem hegedül, mint Fráter Loránd. Aztán elmentek a vendéglőből, ahol vitatkoztak. Az utcán szembejön velük egy huszárfőhadnagy, véletlenül éppen maga a szóbanforgó Fráter Loránd. Szalutál.

— Szervusz! Mondja neki Mikszáth is, meg a kísérelője is.

— Hát te ismered? — kérdi a kísérelő.

— Hogyne! — feleli Mikszáth. — Ez az a Szunyog, aki olyan jól hegedül...

— **Botrány a keresztelőn.** Czigány rajkót vittek keresztviz alá kedden a r. kath. templomba. Czigány szokás szerint csak az asszonyoknak szabad ilyenkor a templomba menni, tehát a férfiak kint maradtak. A bepálinkázott asszonyok azonban oly lármát és botrányt csaptak az istenhá-

zaban, a részeg férfiak pedig az ajtóban oly hangosan ordítottak utánok, hogy az egyházfinak úgy kellett rendőri segítséggel kiakolbólitani őket. — A keresztelő így elmaradt.

— **Az alsónyirvidéki társulat közgyűlése.** Az alsónyirvidéki vízlecsapoló társulat e hó 11-én, a városháza nagytermében választmányi ülést tart. A társulat másnap 12-én d. e. 9 órakor ugyancsak a városháza nagytermében közgyűlést tart.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Bézy Ferencz hajduböszörményi adóhivatali gyakornokot a lévai adóhivatalhoz adó tisztté; Varga Imre okleveles jegyzőt a de-recskei járásba a járási teendőkkel való megbízással pénzügyi számtisztté ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Az iparoskör társas vacsorája.** Az iparoskör társasvacsoráját a Bika szálloda nagytermében vasárnap, e hó 13-án este 8 órakor tartja meg. Tekintettel arra, hogy az iparosok által a tavasszal rendezett társasvacsorán sokkal nagyobb számban jelentek meg, mint a mennyire számítottak, a rendezőség ezután is kéri a vacsorán résztvenni óhajtókat, hogy a vacsora jegyeiket előre legalább csütörtök estig váltásák meg az ipartestület hivatalos helyiségében, hogy a vendéglősnek a létszámot idejekorán bemondhassák, csütörtökön túl bejelentéseket nem fogadnak el, mivel csakis előre megrendelés mellett számíthatnak jó és élvezhető kiszolgálásra.

— **Meghaltak.** Horváth Sándor ev. ref. 6 éves. Szalai Mária ev. ref. 2 éves. Vida Sándor ev. ref. 22 napos. özv. Molnár Györgyné Szücs Erzsébet ref. 62 éves.

— **Az inasok iskolai képzése.** A könyvkötő- és keztüsmesterek kedden délután tartottak gyűlést az ipartestületben, amelyen kimondották, hogy nem azonosítják magukat a miniszteri rendelettel, a képzésített iparágat nem tekintik menedékhelynek és kimondották, hogy ezentúl is csak legalább 5 elemi iskolát végzett fiukat alkalmaznak tanulóul. — A fésűsök, kések és esztergályosok ülésükön elhatározták, hogy ugyan beszerződtenek 4 elemi végzett tanoncokat, de csakis 4 évi tanulási időre, míg a 2 középiskolát végzettek 3 évre is felvállalják. Határozatuktól semmi esetre sem térnek el.

— **Névmagyarosítások.** Weisz Jenő debreczeni illetőségű lakos névének Faludira; Schiffer Jenő szoboszlai lakosnak Sol-tész-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Az új iparos-választmányok.** Az ipartestület két szakosztályának választmánya a héten ujjalakult. A sütők, cukrászok és mézeskalácsosok új választmánya ez: Elnök: Riesz Henrik; tagok Dörre Ferencz, Czabán Dániel, Egri Ferencz, Schneider Mihály, Lamprecht Frigyes, Bódogh Gyula, Czobor Károlyné. Az ácsok új választmányának elnöke Bisothka Gábor, alelnöke Barna Tamás, tagjai: László András, Szabó Péter, ifj. Pető György, Szatmári Péter, Gyányi Ferencz, Csóka Pál, ifj. Szendrei Sándor, Kiss Gábor, Ecsedi István, Molnár János, Szepesi Péter.

— **Sakkverseny.** A kereskedelmi csarnokban a debreczeni „sakk mesterek” kedden folytatták a versenyt. Játzmát nyertek Tyrity, Kiss, Krausz, dr. Fekete, Székely, remis lett a Bárány—Szávay, Dalmy—Lévay, félbemaradt a Lévay—Székely féle játszma.

— **Betörés.** Az Arany János-utca 29. sz. a. ház istállójának ajtaját, ismeretlen tettes befenesztette és Jámbar Miklós kocsis 16 korona 80 fillér készpénzét ellopta.

— **Terjedő járványok.** A gyermekbetegségek közt különösen a torokgyík ölt egyre nagyobb mérvet. A hatóságnál kedden is 5 újabb megbetegedést jelentettek be.

— **Társas estély.** A debreczeni dohánybevéltő hivatal és dohánygyár tisztviselő kara kedden este családi estélyt rendezett a Bika cukrász-termében Magyarossy felügyelő tiszteletére, aki ez alkalommal ünnepelte hivataloskodásának 25 éves fordulóját. Az estélyen a tisztviselők családjával együtt vettek részt.

— **Gólya a rendőri börtönben.** A bűnösök tanyáján, a rendőrség börtönében a gólya látogatást tett hétfőn éjjel. Rostás Mari czigánylány a kiválasztott, a pricscsen vajudott az istenadta a közös szobában, de azért oly csendesesen viselkedett, hogy a fogolytársnői csak a kis rajkó visitására lettek figyelmesek. A rendőrorvos a czigánylányt a rajkójával együtt a bábaképzőbe szállíttatta.

— **A hortobágyi juhlegeltetés.** A városi tanács a gazdasági bizottság véleményével egyezőleg elhatározza, hogy a Hortobágyon az Árkus folyón tuli részét az u. n. sertés földet az 1905. év január hó végéig kivételesen és minden, innen a jövőre való következtetés nélkül juhlegeltetésre kiadja és pedig darabonként 20 fillér legelő bér fizetése mellett; kimondja azonban, hogy az így felszabadított területre kizárólag csak debreczeni lakosoknak azon juhuk mehetnek, melyek a nyár folyamán ott legeltek, idegeneknek a legeltetés semmi szín alatt meg nem engedhető. — Ezenkívül czélszerűségi szempontokból juhlegeltetésre engedélyeztetik még a régebben a szűz gulya legeltetésére használt föld is, mintegy ezer hold, erre nézve azonban kimondatik, hogy oda legfeljebb ezer juh bocsátható be és pedig azon feltétel alatt, hogy itt a legeltetés csupán a földnek javítása szempontjából engedélyeztetvén, ezen a területen a tulajdonosok juhukat a mátai biztos által kijelölendő területen tartoznak meghálalni s egyebekben is szorosan a mátai biztos utasítása szerint eljárni.

— **Megszurt rikkancs.** A piac-utcán Szilágyi János 12 éves fiú összeve-rekedett Stern József rikkancscsal és a verekedés hevében zsebkéssel megszúrta. A megszurt rikkancsot ápolás alá vették. A késelő gyermeket elfogták.

— **Szénalopás.** A nyári aszály után a gazdának nagyon becses portékája a széna. Rá is járnak a tolvajok. Várad János uram szénáját is így dézsmálták meg Fábrián Károly és Kovács Lajos. Ponyvákba csavargatták a lopott szénát és úgy vitték el.

— **Utonállás.** Dalmi János bihari telep lakost szombat este a katafalvi csárda előtt valaki leütötte. A tettes az éj homályában elmenekült. A csendőrség a tettest erélyes nyomozás után Tóth János kömives személyében elfogta. Dalmi, aki a fején súlyosan megsérült, a közkórházban ápolják.

— **Sikkasztás.** Kántor István hadházi-utca 21. sz. a. lakos 55 korona 83 fillért adott át Vályi Lajos hetesének különböző megbízatásokkal. A hetes azonban a pénzt elsikkasztotta és megszökött.

— **Lopások.** Tót Eszter 14 éves fiatal leány kilopta az arany fülbevalót Braun Arminné Fülöp Fanni leányának a füléből. — Neuhauser Lajosné Gróf Tereztől vasárnap 18 korona értékű ruhaneműt lopott ismeretlen. A tolvajok ellen a rendőrség a nyomozást megindította.

— **Rágyujtott a színházban.** Hétfőn este az előadás alatt a színház karzatán Volf Mózes gépügynök rágyujtott. A rendőr persze lefűtölte a füstölő alakot, ki a kérdésekre kitérő feleletet adott s hamis névvel állott elő, de megtudták nevét is, meg azt is, hogy bejelentett lakása nincs. Büntetés kitöltése után eltoloncolják.

— **Egy fiatal leány** alkalmazást nyert Mentze Henrik ujdonságok áruházában, ki a könyvelésben és a német nyelvben jártassággal bír előnyben részesül. Irásbeli ajánlat a fenti címre kéretik.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról napra fokozottabb látogatottságnak örvendő pompásan berendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávéés gondoskodik.

x **Allandó fényképkeret kiállítás** minden nagyságban Mentze ujdonságok áruházában.

x **Letzter József** fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacutca 44. Dr. Ujfalu-ház. Allandó fényképkészítés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Új aranyozó folyadék**, melylyel mindenki bármit is moshatóan újja aranyozhat, vagy ezüstözhet, 1 üveg 40 kr. **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában.

— **Az adófelosztási bizottság** kedden tartotta utolsó ülését a városházán. A meg nem jelentek adóját hivatalból fogják megállapítani.

Halálfelelemből öngyilkos.

Marólugot ivott.

Pár nap előtt történt, hogy Grósz Ignác 10 gyermekes családapa a csapó utcán hirtelen összeesett és meghalt.

Ez a váratlan haláleset megrázó hatással volt Farkas Jakab hajduböszörményi lakos 17 éves Sarolta nevű leányára, akit hisztérikus betegség miatt többször ápoltak már a debreczeni kórházban.

Az ifju, 17 éves Farkas Saroltának nagybátyja volt a hirtelen elhalt Grósz Ignác, akinek temetése óta folyton az járt az eszébe, hogy ő is oly hirtelen fog meghalni, mint a nagybátyja. Annyira félt a hirtelen haláltól a szerencsétlen, hogy inkább öngyilkosságra szánta magát.

Az öngyilkossági kísérletet el is követte. Marólugot ivott. Az édes atya súlyos betegen szállította be a kórházba, ahol azonnal ápolás alá vették, de életben maradásához alig van remény. A leányt szülei szemmel tartották, mert izgatott magaviselete elárulta, hogy tervez valamit, de a leánynak a legelső őrizetlen pillanat felhasználásával sikerült végzetes tettet elkövetnie.

TÁVIRATOK.

Az ellenzék szövetkezése.

Budapest, november 8. Az ellenzéki pártok a Kossuth-párton kívül, ma szövetséget kötöttek. Az Ugron párt és néppárt, valamint a párton kívüliekből áll ez a szövetség, amnylyhez a nemzeti pártot is meg akarják nyerni. A nemzeti pártiak támogatásukat egyenkint meg is ígérték, de a párt Apponyi nélkül nem akar határozni. A szövetségben negyvennél több ellenzéki képviselő van és a Kossuth párttól teljesen függetlenül akarja megvívni Tiszával az élet-halál harcot még az esetre is, ha a Kossuth-pártiak újra leszerelnének.

Tisza terve.

Budapest, november 8. Tisza István pénteken napirend-indítvány alakjában akarja a Ház elé vinni a házszabályrevíziót. E szerint csak négyen szólhatnak az indítványhoz és felállással szavaznak.

Az ellenzék résen van.

Budapest, november 8. Az ellenzék Tisza merénylettervének meghiusítására minden lehetőt el fog követni. A harc már csütörtökön fog megkezdődni és tartani fog, ha kell, éjjel nappal, hogy a napirendet megállapítani ne lehessen. A haditerv már készen van és minden eshetőségre elkészülnek. Ha kell, két nap, két éjjel fog tartani az ülés egyfolytában, de lehetetlenné fogják tenni, hogy alkotmányos eszközök igénybe vételével diadalmaskodhasson Tisza. Ebben a harcban az éberség, ravaszság és erőszak fogja összemérni erejét.

Apponyi a fővárosban.

Budapest, november 8. A nemzeti-párt vezére, Apponyi Albert gróf ma este 9 órakor érkezett a fővárosba. Egyenesen a park-klubba hajtatott, ahol tiszteletére lakomát rendeztek. *Apponyi itt fontos kijelentéseket tett. Azt mondta, hogy a Ház ülésén holnap figyelmeztetni fogja Tiszát arra, hogy törvénysértést követ el és hogy a királyi eskü ellen való házszabályok megkerülésével való törvényalkotás.*

Mi lesz holnap?

Budapest, november 8. A képviselőház holnapi ülésén fog nyilatkozni Apponyi Albert gróf. Beszédére előreláthatólag felelni fog Tisza. Beszélni fog még az új-párti Hock János is. A holnapi ülés iránt általában az érdeklődés. Az ellenzéki képviselők teljes számban a fővárosban tartózkodnak.

Orvul lelőtt jegyző.

Miskolcz, november 8. Vecsey Mihály borsbőcsi gazda ma délben, mikor Szabó Gyula közigazgató Külsőbőcsről Belsőbőcsre ment gyalog, kerítés melletti lesből seréttel töltött fegyverből rálőtt. A jegyző az állkapcsán és a nyakán szenvedett súlyos sérülést.

Syveton ügye.

Páris, november 9. A kamara ma választotta meg a 9 tagú bizottságot, a mely a felett fog dönteni, hogy André hadügy-miniszter felpozóját kiszolgáltassák-e a bíróságnak. A bizottság 7 tagja a kiszolgáltatás mellett, kettő ellene van.

Tisza állása inog.

Budapest, november 8. A szabadelvű-pártban is nagy a forrongás. **A párt számos tagja nem ért egyet Tiszával.** A pártban erős surlódások vannak. Tisza azonban, mint hívei mondják, egyszersmindenkorra leszámol az ellenzékkel és feltétlenül bizonyos, hogy megkísérli terve végrehajtását.

Sport.

Hajtóvadászatok.

— A debreczeni vadásztársulat értesítései. —

A debreczeni vadásztársulat ezuton értesíti tagjait és a vadászat iránt érdeklődőket, hogy ezen vadászati idény alatt három hajtóvadászatot tartanak és pedig: A Savósguton 1904. év november hó 18-án. Indulás reggel 3 órakor a savósguti erdő csöszháztól. Ez alkalommal hajtasba jövő őzök lelőhetők.

A második hajtóvadászat 1904. évi december hó 18-án. Tartatik a nagyerdőn, indulás reggel 8 órakor a nagyerdői füdő háztól. A nagyerdőben hajtasba jövő őzök közül csakis őzök lehetők.

A harmadik hajtóvadászat 1905. évi január hó 28-án reggel 8 órai indulással a ludasi csárdától lesz. A hajtóvadászat rendezésére Gerőcz József ur kéretett fel, aki megbizatik minden hajtóvadászathoz 100—100 hajtót felfogadni.

Az 1904/5 évi vadászati idényre mint vadkamara a diószegi uttól a monostorpályi utig terjedő erdő rész jelöltetett ki.

A közgyűlési határozat alapján az 1904/5 évi vadászidényre a tagsági díj 40 koronában állapított meg.

A vidéki tagok becses figyelme ujjólag felhivatik a házszabályok II-ik pontjára, melyszerint vadászatra vendéget nem hívhatnak.

Debreczen, 1904. november hó 6 án

A vadász társulat köz és választmányi ülés jegyzőkönyvéből.

Publig Ernő
jegyző.

Törvénykezés.

— November 8. —

Hanke Lajos bűnügye.

Több mint egy év óta húzódo, kényes bűnügyben hozott a királyi törvényszék felmentő ítéletet, melynél a vád képviselője, maga a királyi ügyész is elejtette a vádat. A Hanke Lajos bűnügyéről van szó.

Hanke Lajos volt városi gyámpénztárnokot hivatali sikkasztás büntette címén azzal vádolták, hogy mint Debreczen város gyámpénztárnoka, a hivatalosan kezéhez letett pénzből az 1903-ik évben 2970 koronát jogtalanul eltulajdonított és azzal mint sajátjával rendelkezett.

A szokásos pénztárvizsgálatot 1903 év május hó 27-én délután Vecsey Imre városi főjegyző elnöklete alatt tartották meg és ekkor vették észre, hogy a fenti összeg hiányzik és azt a gyámpénztárnok bizonyosan elsikkasztotta.

A mai főtárgyaláson a kihallgatott tanuk vallomásai alapján a fenti vádteljesen össze tört. — vádolt úgy a vizsgálat során, mint ma következetesen azzal védekezett, hogy azon összeget ő nem sikkasztotta el, hanem a pénzek csomagolásaikor tévesen írta a csomagokra kívül rá a jeleket és az összegeket.

Hanke Lajos ezen védekezését a királyi ügyész is elfogadta és miután ennek ellenkezőjét, vagyis a roszhiszeműséget senki be nem bizonyította, a

királyi ügyész a vádat teljesen elejtette. Dr. Szücs Géza ügyvéd és a vádlott ezt tudomásul vették, és ezek után a királyi törvényszék az ügyet megszüntette.

Új ügyvéd. Városunk egyik előkelő tekintélyes családjának fiatal tagja dr. Szikszói Szabó László f. hó 8 án Budapesten kitűnő sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát, a fiatal ügyvéd Debreczenben itthon telep- szik meg.

Egy hírhedt ügyvéd esetei. Legutóbb a marosvásárhelyi ügyvédi kamara foglalkozott Láng Károly besztercei szász ügyvéd ellen beadott feljelentéssel, amelyben azzal vádolta a kolozsvári ítélőtábla, a besztercei törvényszék és dr. Kun Mihály debr. ügyvéd, hogy a törvényszékhez és a hatóságokhoz beadott iratain német nyelvű jelzést használ. Ezért a marosvásárhelyi ügyvédi kamara az 1874. XXXIV. t. czik 73 ik szakasza értelmében dorgálásra ítélte, mert az idézett törvény értelmében csak a magyar nyelvet lehet használni az ügyvédi szignatúráknál.

Terménytőzsde.

[Svarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.]

Budapest, 1904. november 8.

Amerika prompt buzára 1 és egynolcad, későbbi határidőre fél centtel szilárdult. Árutalajdonosok a tegnap elért kis sikereken felbuzdulva, ma magasabb árakat követeltek s malmaink szükségletük kiegészítése céljából kész buzáért ma 5 fillérral, sőt finomabb buzákért 7 és fél fillérral magasabb árakat fizettek.

Karöltve a készáru piaczezal haladt a határidős piac is, az árfolyamok fokozatosan emelkedtek, az üzlet a javulás jellegét viseli magán.

Este 4 és fél órakor zárul:

októberi buza	10.18.—20
1905. áprilisi buza	7.93.—94
októberi rozs	7.15.—16
1905. áprilisi rozs	7.49.—51
októberi zab	—
1905. áprilisi zab	—
1905. májusi tengeri	—
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	11.15.—25

REGÉNY-CSARNOK.

A lengyelországi fekete rigók.

Irta: Kisteleki Ede.

És evvel a szövetségesével neki fenn kell tartani egy nemzetet, nem szabad kivészni engedni . . . mert folytonos és örök az a földgolyón.

Csend van egész Lengyelországban . . . csak az orosz kancsukák suhogása zavarja a csendet és az orosz ukázok parancsszavai. Usineczben is csend van. Itt egészen csend. Itt nem suhog a kancsuka, ukáz nem beszél — s mégis mintha minden kancsuka ütés itt érne egy lelket s mintha csak ebbe az egy lélekbe sütnék tüzes billoggal az ukázok kényszerparancsaikat.

Amító ez a csend itt . . . hogy lehetne ott csend, a hol egy Probuszky lakik? . . .

S egy fekete rigó képében segélyre nyújtotta onnan felülről a szövetséges társ kezét; — onnan felülről, hová az oztieki síkról az elesett lengyel hősök vére felpárolgott.

Lakat a szájakon, de lakat a sziveken is. Amarra a muszka hettmanok zárják rá a „hallgasst“ a szivekre. — Minek a szivekre? Csak egy sziven van lakat, egy lengyel szív maradt életben. S ez a szív hallgat, — ha a szájnak is hallgatni kell. Nem árulja el a belső suttogást, nem üt idő előtt neszt — vár és remél.

Mit ér a várás, mit a remélés, ha

cselekedni nem tud Probuszky Szaniszló?

A fekete rigó ott ül szemben gazdájával. Kandian féloldalt tartja fejét s hallgatja a bus melódiájú dalt, mit Probuszky Szaniszló füttyül elébe.

Méla dal, megrázó, szívszorító a dánája; lélek-tüzesítő, elmeháborító a szövege . . . „Isten! ki Lengyelhont alkotád!“

A fekete rigó versenyt kezdi füttyrészni a melódiát . . . Bánatosan, tompa rezgéssel — mintha ő is átérezné a „Hymnus“ egekben felfuródó segélykérelmét — azt a sötét gyászból kitörő fájdalmat, mely vihart támaszt a lélekben és zeng, zeng tul a csillagkörökön, a napok napjáig . . .

[Folytatjuk.]

Nyilttér.

Fogtechnikus Bécsből.

15 év óta a fogtechnikai téren dolgozom és jelenleg dr. Szász Adolf orvos urnál vagyok alkalmazva, ahol az ezen szakmába vágó munkákat u. m.: **műfogakat kautschukban és aranyban, arany koronákat és hidakat (u. n.: szájpaddás nélküli fogakat)** gyorsan és jól elkészítek.

Tisztelettel

Zlamál János,

fogtechnikus.

Dr. Szász Adolf orvos urnál,

Széchenyi-utca 1. sz. I. emelet.

Legújabb

Női ruhaszövetek

Blouse selymek

Flanellek, Velezek

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai céghez
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

A Dr. Borsos-féle

hajszesz és hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növekedését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg hajszesz ára 1—2 korona.
1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszer-tárában
DEBRECZEN, Főtér 31. sz.

Használt

Gáz- és benzinmotorok olcsó eladása.

Egy 8 lóerejű Polke-féle; egy 1 lóerejű Langen- és Wolff-féle, egy 1½ lóerejű Warchalofszki-féle gyártmányu

gázmotor

egy 8 lóerejű Polke-féle, egy 1 lóerejű Kropp-féle

benzinmotor

kifogástalanul kijavítva, jótállás mellett jutányos árban eladatik

PESCHAT és ROTH

motorgyárosoknál

BUDAPEST, VIII. Röck-Szilárd-utca 40.

Globus
tisztító-kivonat
jobban tisztít, mint minden más fémtisztítószer. I.

Ne vegyen naptárt!

Ne dobja ki pénzét!

mert ingyen kapja!

a „Debreczeni Független Ujság“ december hó első napjaiban megjelenő

1905. évre szóló

teljes czimtárral ellátott

képes nagy naptárát

ha a „Debreczeni Független Ujság“-nak két előfizetőt szerez.

Ingyen kapja

a képes nagy naptárt

minden előfizető is.

Előfizetési díj egy hóra 1 korona, vidékre 1 korona 50 fillér.

Előfizetéseket elfogadunk a hó bármelyik napjától

a kiadóhivatal

Piacz-u. 47/49. Telefon 18. és 339.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Tóczós kerti 1-ső járason, 115. pajtaszám alatt 5 és fél nyilas pusztaföld lakással együtt több évre haszonbérbe kiadó. Czim a kiadóban.

Antalfy Ferencz könyvkötő, bőrdíszműves jutányos árakon készít egyszerű és díszkönyvkötéseket, albumokat, pénz- és szivar tárczákat, női kézimunka befoglalásokat stb. Piacz-u. 31.

Szöllősgazdák szövetségénél Piacz-utca 81. sz. a. fajborok kiforva hectoliterenként 36 koronájával kaphatók.

Rákóczy utca 12. sz. házban 6 szobás földszinti utcza lakás, mellékhelyiségekkel és 8 lóra való istállóval május 1 től kiadó. Szép udvarkert, kitűnő ivóvíz.

Német kisasszony jó bizonyítványokkal alkalmazást keres, vidékre is elmegy. Czim Nap-utca 11.

Egy igen ügyes fiatal leány irodai alkalmazást keres. Czime megtudható a kiadóhivatalban.

Jó írásu fiatal ember ki magát a könyvviteli szakmában kiakarja képezni felvétetik egy iparvállalatnál. Írásbeli ajánlatok „Iparvállalat” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Irodai gyakorlattal bíró intelligens árva leány irodai alkalmazást keres. Czime a kiadóhivatalban.

Gépező kovács kerestetik uradalomba újvíz belépésre, rendszeresített fizetéssel. Czim a kiadóban.

Vinczellér (kupás) ki a homoki szőlő megmunkálását érti, kerestetik egy uradalom részére. Czime és közelebbi a kiadóhivatalban.

Talált tárgyak. A rendőrség bünyügyi osztálya jelenti november 7-én, hogy ott pénzt, szivartárczát és 2 hasáb fát vehet át a jogos tulajdonosa, aki elvesztette.

Ki állást keres és ki állást betölteni kíván hirdessen a Debreczeni Független Ujság apró hirdetéseiben. Az eredmény biztos.

Barna asszonyt, kinek figyelmét e lapra, vasárnap ében a Dreherben felhívtam, kérem adjon életjelt, hogy ösmeretség lehetséges-e. Levelét főposta restante „Gavallér” alatt várom. Levelét jelezze e lapban.

Szöke és barna intelligens hivatalnokok, intelligens lányokkal leveleznének, ösmeretség nincs kizárva. Talán házasság lesz a vége. Levelek „fiatal urak” a kiadóhivatalba küldendők.

Egy külön konyhas szoba hozzá tartozóival azonnal kiadó Bercsényi utca 69. sz. alatt.

Kötszer felszerelés gyári előírás szerinti, megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Külön bejárati szoba, csinosan butorozva kiadó. Simonffy-u. 15. sz. a.

Nyomdász tanuló fölvetetik a kiadóhivatalban.

Jó írásu egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Czime a kiadóban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okt. szülésznő lakik: Széchenyi-utca 27. sz.

GYERMEK

RUHA

Különlegességek!!

egy angol szabásu tiszta gyapjukelméből gyermek télikabát kék Cheviot K. 12. leánykának K. 16.

Koch Testvérek

Debreczen

(Piacz-utca 51. sz. (Csanak-ház.)

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett

Kölcsönöket nyujt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra

a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál
az intézet ügyvezetője.

Nehezen gyógyuló

vagy folyton kiújuló **sebek** ellen egyedüli biztos szer egy növényből készült kivonatomból. **Gyógyít minden fájdalom nélkül** bárnyilyen sebet, soha ki nem ujul utána a baj: **Titkos betegség ellen csakis ez segít. Egy üveg elegendő, ára 5 kor.**

Készíti és levélezim: **Zenke Zoltán Szeged.**

Megérkeztek

az őszi és téli idényre

a legujabb

Női divatkelmék,
Blouse selymek,

remek kivitelű

mosó flanelek, velezek

SZABO LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

Borotva fölösleges! RASOL!

Kés nélkül borotvál!

Egészséges! Kellemes! Olcsó!

Aki pénzt akar megtakarítani!

Aki időt akar megtakarítani!

Aki bőrbetegségnek nem akarja magát kitenni, az **RASOL**-al borotválkozik!

Egy kilogramm ára (elegendő 30-szori bekenésre) helyben **2.40 kor.**, vidékre **3 kor.** előleges beküldése mellett franco utánvétellel **20 fillérrel** drágább

Egyedüli készítő

„Rasol” Vegyipar Vállalat

BUDAPEST, VI., Váci-körut 55.

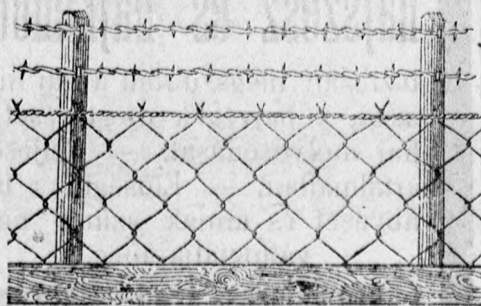
Debreczenben kapható Krausz J. Bernát fűszerkereskedőnél Piacz u. 70.

NEUBAUER JÁNOS

vassodrony-szövet, szita-áru, szabadalmazott kocsi-ülés, ruganyos ágybetét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECZEN, Kétmalom-utca 4-ik szám.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika” szállodával szemben.



Gyártmányaimra számtalan sok kitüntetést és elősmerést nyertem.

Készítek mindennemű sodronykerítést a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. Fácánosok, erdők, szőlők, gyümölcsösök, udvarok, parkok s baronfi udvarok kerítését, szórórosta szöveteket, föld- és kavics áthányórostákat, sodrony lábtörlőt, ökörszárkosarakat, szóval mindennemű drótmunkákat. Kitévő ruganyos ágybetéteket s szabadalmazott ruganyos acélsodrony kocsiülést.

Ezen minta szerint készült kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést felülmúl tartósság és czélszerűség tekintetében.

Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Szíves pártfogást kérve
NEUBAUER JÁNOS.